

De túl a pelyhes fellegeken

E gyönyörűség és napban izzó fehér templomok közt
Angyalok járnak, nyomról nyomra a Szépségért törekszemek,

És mint zenét, a levegő sugaras énekét lehozzák,

Hogy elérjék az új világ szeplőtlen partjait;

Míg a tenger gyémánt mélyéről fej fej mellett fölmerülnek

A régen elveszett buvárok,

Mosoly dereng az ajkukon, boldogságuk dús csöppjeit a homokpartra
szórják,

És éneklik a furcsa-furcsa balladát:

Volt egyszer egy király (természetünk), ki vizbefúlt, de föltámadt
és visszatért.

Rónay György fordítása

A LÁTOMASOK SZENTJE

Hackeborni Szent Mechtild írásaiból

Szent Mechtild (1241—1299) mint hétesztendős kislány került Jézus Úr jegyesei közé. Szüleivel a szomszédos Rodardsdorft látogatták meg 1248-ban. Annyira megtetszett a kislánynak a szerzetesi élet, hogy szülei vonakodását is legyőzve az apácák között maradt. A rodardsdorfi ciszterci apácák 1258-ban költöztek át Helftába, itt bomlott virággá a középkori misztika egyik ragyogó égerete, Szent Mechtild is.

Az apácák kitűnő iskolába jártak itt az apátasszony, Hackeborni Gertrúd vezetése alatt. Mind a világi, mind pedig az egyházi tudományokat alaposan elsajátították ebben a legrégebb ismert monostori iskolában. Mechtild nemsokára mesternője lesz az iskolának, ő vezeti egyúttal a zene- és énektanítást is. Lehet, hogy ebben a társaságban és segítője volt tanítványa, Nagy Szent Gertrúd.

Kemény betegség kötözte ágyhoz, amikor nénje, Gertrúd apátasszony meghalt. Régebben is részesülhetett már misztikus élményekben, magánkinyilatkoztatásokban, — ezekről azonban nem tudunk. Az Úr parancsára két nővér örökölte meg számunkra följegyzéseiben Mechtild könyvét (Liber specialis gratiae: Az Isten különös kegyelmeinek könyve). Aligha tévedünk, ha Nagy Szent Gertrúdot, a kiváló tanítványt sejtjük az egyik nővér mögött. Amikor Mechtild megtudta, hogy kinyilatkoztatásait lejegyzik, tiltakozott, azonban hiába. Az Úr arra intette, hogy nézze át a jegyzeteket. A nővérektől fölolvastott könyvet — a jámbor hagyomány szerint — maga az Úr erősítette meg.

Úgy látszik, hogy életének hátralévő nyolc évében mindvégig

beteg maradt. Az utolsó évek egyre nehezebbekké váltak, s mikor a hetedik részt írták, már közel volt a vég... Halála után élet-szentségének és művének híre egyaránt terjedt: Boccaccio említi könyvét, Dante pedig a legnagyobbak között emlegeti Mafeldát.

A. J.

A BOLDOGSÁGOS SZÜZ ÉS AZ ARANYKEHELY

Mikor a „Küldeték” (Missus est) kezdetű evangéliumot olvasták, látó szeme előtt megelevenedett Szent Gábor arkangyalnak, a Boldogságos Szűz hírnökének a földreszállása. Az arkangyal kezében királyi zászló, rajta arany betűk. Angyalok végláthatatlan sokasága követte az isteni hírnököt. Valamennyien sorban elhelyezkedtek a ház körül, amelyben a dicsőséges Szűz tartózkodott. Olyanok voltak, mint valami égigérő fal, az angyalok alatt az Arkangyalok, alattuk az Erősségek, majd a többi angyali karok. Mindegyik kar mint eleven sövény vette körül a házat. Mögöttük az Úr közeledett, mint az emberek fiainál tündöklőbb völegény a nászszobából, a Szeráfok jeles karával, akik a legközelebb állanak Istenhez. Körülvették az Úr Jézust és a Boldogságos Szűzet a földtől az égig, mint valami fal és tető borítva be őket. Az Úr pedig az Arkangyalok zászlaja mellett állott, mint fölvirágzott völegény és angyali ifjú, várakozva, míg Gábor arkangyal mélységes tisztelettel köszöntötte tündöklő Szüzanyánkat. Ezután a Boldogságos Szűz alázatosága mélységeire borulva megszólalt: „Ime az Úrnak szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint!” A Szentlélek galamb képében, — isteni szeretetének szárnyait kiterjesztve — tüstént leszállott a Szűz lelkére, boldogan beárnyékolta őt, megtermékenyítette az Istengyermekkel, az anyát csodálatosan teherbe ejtette égi magzatával, és mégis érintetlen szűznek hagyta meg. Így lett a Boldogságos Szűz a Szentlélek közreműködésével az Istenember édesanyjává.

Mikor pedig eljött a legszentebb lakomának az ideje, s Mechtild lelkének édes gyönyörűségét a szent Test és szent Vér szentségében magához vette, úgy hallotta, hogy ezekkel a szavakkal fordult hozzá az Úr: „Benned vagyok, s te bennem vagy; soha többé el nem hagylak.” Ő sem forgatott semmi mást szívében, mint az Úr dicséretét. Az Úr átnyújtotta neki szívét, mint valami csodálatos módon díszített aranyserleget és így szólt: „Isteni szívem által örökönn dicsérsz majd. Menj, és élő serlegként emeld föl minden jámbor számára isteni szívem, hadd részegedjenek meg tőle boldogan.” Mechtild ekkor odalépett az angyalokhoz, fölemelve nekik az üdvösség kelyhét. Az angyalok nem ittak belőle, mégis beteltek vele. Majd a pátriárkákhöz és prófétákhoz lépett ezekkel a szavakkal: „Vegyétek Őt, aki után úgy vágytatok és olyan mérhetetlen időn keresztül sóvárogtatok; támogassatok engem, hogy én is veletek együtt égőn vágyódjam s minden örömmel éjjel-nappal epedjem utána.” Majd az apostolok felé fordult és így szólt: „Vegyétek, akit teljes szívetekből olyan forrón szerettek, és segítsétek nekem, hogy magam is szívem minden tűzével lángolón szeressem Őt.” Ezután a vértanúkhöz fordult: „Imé, az Ő szeretetéért ontottátok véreteket és adtátok

tok át testeteket a halál gyötrelmeinek. Eszközöljétek ki, hogy én is minden erőmmel az Ő szolgálatába szegődjem." A hitvallókhöz pedig ezekkel a szavakkal fordult: „Vegyétek Őt, hiszen érte hagyatok el mindent; érte vetettétek meg a világ gyönyörűségeit. Alljatok mellém, hogy szeretetétől fölgyulladva én is megvessek minden földi kincset s följussak az igazi istenszeretet magaslataira." A szűzekhez pedig így szólott: „Vegyétek Őt, akinek szűzességet fogadtatok; és segítsetek nekem, hogy megmaradhassak a lélek és test tisztaságában s hogy tökéletesen diadalmaskodhassam mindenem."

Ekkor a szűzek csoportjában fölfedezte rokonát, aki nemrég költözött át az örök hazába. Megkérdezte, hogy úgy van-e ott minden, ahogy itt lenn a földön; mondogatta neki. A szűz így válaszolt: „Minden igaz, amit mondtam, de százszor többet kaptam jutalmul."

Majd Mechtild visszatért az Úrhoz, miután körüljárta az égi lakot. Az Üdvözítő kezébevette a kelyhet, Mechtild szívébe tette. Így egyesült a lélek boldog örömmel Istenével.

JEZUS SZÍVÉNEK NÉGY DOBBANASA

Karácsony hajnalán — a „Lux fulgebit” kezdetű mise éneklése közben — kimondhatatlan élességgel világosodott meg Mechtild elméje. Tisztán megértette, hogy az Isten Fia az a bizonyos fény, megértette, hogyan sugározta be fénytárasztó születésével az egész világot és minden embert. Azt is megtudta, hogyan lakhatik benn egy ilyen csöpp kisdedben az Istenség teljes fényessége, — és mégis hogyan tudja összetartani az Isten mindenható ereje ezt az apró testecskét, hogy szét ne oszlojék mindenütt; hogyan rejtőzhetik el benne az Isten kikutathatatlan bölcsesége. A bölcseségnek ugyanis éppen olyan mértéke pihent már a bölcsőben is, mint amennyi uralkodott ott fenn a magasságos egekben; fölfogta, mikép töltötte be teljesen a Szentlélek édessége és szeretete ezt a kisdedet úgy, hogy kimondhatatlan és minden emberi mértéket meghaladó fokban volt meg benne még az is, amit a gyarló lélek (Mechtild) mindebből megérezett.

Akkor a lélek (Mechtild) kezébe véve a gyermeket, karjával átfonta, szívére szorította, hallotta szíve dobogását. Egymás után három erősebb ütést érzett, majd egy halkabb szívverést. S mikor ezen fölötté elcsodálkozott, így szólott hozzá a gyermek Jézus: „Az én szívverésem nem olyan, mint más embereké. Mindíg ilyen lesz, mint most, gyermekségemtől kezdve egészen kereszthalálomig. Ezért halok majd meg olyan gyorsan a keresztfán. Szívem első dobbanása mindenható szeretetemből fakad; ez annyira erős bennem, hogy a világ minden gonoszságát és a zsidók dühét is édes és türelmes szívvel legyőzöm. A második bölcs szeretetemből ered, ezzel magamat és minden ügyemet dicséretes módon kormányozom, — másrészt ezzel rendezek el mindent a legbölcsöbben a földön és az égben. A harmadik édes szeretetemből fakad. Ez olyan erősen átjár, hogy e világ minden keserűségét édessé varázsolja, sőt az emberek üdvösségéért vállalt szörnyű halálomat is kívánatossá és fölöt-

több édessé változtatja számomra. A negyedik, lágyabb szívverés ember-ségem kegyes jóságát példázza, ezért vagyok mindenkinek számára szeretetreméltó, kívánandó és követendő.”

Az Úr titokban még tovább oktatta őt...

ÜRFÖLMUTATÁS ES ALDOZÁS

Az evangélium után egy aranylétrát látott. Teteje az égbe ért. Ezen leszállt a dicsőség Királynője, ölében hozta gyönyörűsége gyermekét, aztán az oltárra tette. A Szűz ruhája ragyogó ezüstműből volt, csodálatosan díszítve beleszótt aranyrózsákkal. A gyermek köntöse zöldbe játszott élénkpirossal ékesítve. Mikor a pap a szentostyát fölemelte, magát a gyermeket tartotta magasba; innen kezdve a Kiséddel történt meg mindaz, ami a szentostyával szokott történni mise közben...

Mikor a nővérek a szentáldozáshoz járultak, az Úr csodás édességű és drága illatoktól áradó isteni szívét nyújtotta át mindegyiküknek. Ezek az illatok — mint frissen nyitó és zöldelő virágok — szívének minden részéből áradtak, úgy hogy az egész szív mintegy kivirágzott. A szentáldozáshoz járuló nővérek külön-külön megkapták az Úrtól a fönntemlített drága kincset. Mindegyikük szívén csodálatos fényvel kiragyogott az isteni pajzs. Megértette ebből a lélek (Mechtild), hogy Krisztus ezzel győzedelmes szenvedését tárta hívei elé, hadd legyen biztos bástyájuk és erősségük minden ellenséggel szemben.

SZÜZANYANK DRAGA SZÍVE

Mikor Mechtild az ádvent folyamán köszönteni akarta dicsőséges Szüzanyánkat, az Úr így tanította ki a köszöntésre:

„Mindenekelőtt üdvözlőld édesanyám szüzi szívét, minden jóság gazdag tárházát, mert ezzel vált fölöttébb hasznossá az emberek számára, hiszen ez a szív volt a legtisztább. Tisztaságából fakadt szüzeségi fogadalma. Másodszor köszöntsd benne a legalázatosabb szívét, mert ezzel különösképpen megérdemelte, hogy a Szentlélektől fogantassék. Harmadszor a leghívebb és legvágyakozóbb szívét, hiszen vágyával még engem is magához vont. Negyedszer a leglángolóbb szívét, telve tüsszel Isten és embertársai iránt. Ötödször ezt a leggondosabb szívét, hiszen híven megőrzött magában mindent, amit csecsemőkoromban, gyermekségemben és ifjúkoromban cselekedtem. Hatodszor szenvedéseimben a legtürelemesebb szívét, hiszen leginkább az ő szívét járta át a fájdalom, a hét tör fájdalomának emléke is. Hetedszer köszöntsd a leghüségesebb szívét, mert engem, egyetlenét is hajlandó volt föláldozni a világ megváltásáért. Nyolcadszor az imádságban legszorgosabb szívét, aki mindig közbenjár az örökifjú egyház érdekében. Kilencedszer az elmélkedő imádságban legserényebb szívét üdvözlőld, hiszen érdemeivel az emberek számára sok-sok kegyelmet eszközöl ki.”

Ágoston Julián fordítása